

Maciej Ratajczyk

Program Goleniowskiego Domu Kultury na lata 2021-2024

Goleniów, luty 2021

1. Wprowadzenie – kontekst społeczny

Profesor Jerzy Vetulani w jednym ze swoich wykładów wskazał, że najbardziej kreatywne części mózgu z jakimi się rodzimy, w wieku 7 lat (jeśli nie są kształcone w kierunkach kreatywnych) zmieniają swoją funkcję, np. umiejętności plastyczne zamieniane są w umiejętności o charakterze społecznym, które z ewolucyjnego punktu widzenia są bardziej przydatne.¹ Dlatego dzieci są jedną z najbardziej wymagających grup, która potrzebuje podwójnej uwagi ze strony instytucji zajmujących się kulturą i rozwojem artystycznym.

W przyszłości to przecież te osoby będą kreowały rzeczywistość, dlatego tak ważne wydaje się przekazanie wiedzy na temat lokalnej kultury oraz narzędzi dzięki którym takie osoby mogą rozwijać swoje zdolności artystyczne i poznawcze.

Szkoły podstawowe nie są w stanie organizować zajęć pozalekcyjnych, których spektrum obejmowałoby wszystkie dziedziny (malarstwo, rysunek, muzyka, teatr, wiedza o kulturze, taniec, literatura itd.) dlatego kluczową rolę w rozwoju dzieci i młodzieży powinny pełnić lokalne instytucje kultury, których możliwości kadrowe i infrastrukturalne pozwalają na prowadzenie interdyscyplinarnych zajęć o charakterze ogólnorozwojowym.

Dom kultury powinien być jednak miejscem spotkań wszystkich generacji. To przecież miejsce wymiany doświadczeń, miejsce kreatywnych eksplozji, to tu powinno dochodzić do dojrzenia pierwszych artystycznych wizji, idei i doświadczeń, jednocześnie struktura DK² musi odpowiadać na potrzeby młodzieży, dorosłych oraz seniorów. Dlatego w tym kontekście warto przyjrzeć się rozwiązaniom wypracowanym przez pedagogikę emancypacyjną³ oraz Fiński system oświaty, który uważany jest za jeden z najefektywniejszych na świecie.⁴

2. Wizja i misja Goleniowskiego Domu Kultury

To w jaki sposób będzie rozwijał się w kolejnych latach DK w Goleniowie będzie zależało od sytuacji związanej z epidemią wirusa Sars-CoV-2. Rzeczywistość post-Covidowa będzie nowym wyzwaniem dla kultury na całym świecie. Dlatego proponuję w pierwszych latach skupić się na rozwijaniu lokalnych zjawisk kulturalnych i kulturotwórczych. Wzbogacenie

1 Prof. Jerzy Vetulani, - Narodowe Centrum Kultury, [dostęp: 06.01.2021], https://www.youtube.com/watchv=Xy65Ntp_Nk

2 DK – dom kultury

3 TEORETYCZNE INSPIRACJE PEDAGOGIKI SPECJALNEJ – PEDAGOGIKA EMANCYPACYJNA, - Amadeusz Krause, Uniwersytet Gdański 2013, [dostęp: 08.01.2021], <https://repozytorium.amu.edu.pl/bitstream/10593/11513/1/007-016.pdf>

4 Wspieranie rozwoju uzdolnień artystycznych młodzieży w wybranych krajach Europy, - dr. Franciszek Wyrwa, Aleksander Chrzczonowicz, s. 248.

oferty edukacyjnej i zmniejszenie oferty związanej z prezentacjami scenicznymi wewnątrz budynków a skupienie uwagi na działalności plenerowej oraz przesunięcie sezonu wiosennego w kierunku miesięcy letnich. Stworzenie bogatej oferty, która byłaby realizowana latem jest odpowiedzią na obecnie panujące obostrzenia. Zajęcia które będą odbywały się od jesieni 2021 należy planować ze szczególną uwagą, oraz skupiać się na tworzeniu mniejszych grup uczestników.

Goleniowski Dom Kultury w kolejnych latach powinien podjąć się organizacji takich zajęć, poprzez które będzie rozwijana edukacja ekologiczna. Goleniów znajduje się w samym sercu Puszczy Goleniowskiej, co daje duże możliwości związane z lokalną turystyką, ale także pozwala na głębszą refleksję związaną z misją dbania o środowisko naturalne. Dzięki powołaniu odrębnego działu projektowego w przyszłości będziemy mogli pozyskiwać środki zewnętrzne na realizację dodatkowych przedsięwzięć związanych właśnie z edukacją, ochroną środowiska i lokalną turystyką. Działania edukacyjne jakie mogłyby być elementem tego działu to: rozwijanie świadomości na temat znaczenia naturalnych ekosystemów w lokalnym i globalnym kontekście, rozwijanie idei dbania o naturę miejską poprzez działania społeczne, stworzenie ścieżki edukacyjnej na terenie GDK, rozwój idei dzikich łąk kwietnych, poszerzanie wiedzy na temat obiegu wody w środowisku naturalnym, organizacja konferencji, warsztatów, szkoleń i wykładów. Dodatkowym elementem w przyszłości będzie nawiązanie bliskiej współpracy z NGO z gminy Goleniów zajmującymi się tego typu zagadnieniami, oraz bliska współpraca z Lasami Państwowymi czy też z Goleniowskimi Wodociągami.

Siłą GDK jest naturalny i różnorodny podział dziedzin jakimi zajmują się nasze instruktorki i instruktorzy oraz pracownie. Dom Kultury powinien być zapleczem merytorycznym, organizacyjnym i infrastrukturalnym dla działających lokalnie grup nieformalnych, stowarzyszeń, fundacji i zespołów gdyż to właśnie te działania i nieinstytucjonalne motywacje mają największą wartość społeczną. Zadaniem DK jest wspieranie różnorodności - poprzez obserwację zjawisk jakie następują w mieście. DK powinien uzupełniać swój program o elementy, które umożliwią indywidualny rozwój mieszkańców / uczestników, w oparciu o doświadczenia oraz możliwości pracowni i zespołów.

Wizja Goleniowskiego Domu Kultury na lata 2021-2024 to wspieranie **jednorazowych** oddolnych inicjatyw kulturalnych i społecznych oraz oddolnych działań, które mają potencjał **długofalowy**. DK powinien wspierać samoorganizację mieszkańców Goleniowa, ponieważ jest to obszar cechujący się odmiennym spojrzeniem na kulturę, sztukę i zjawiska

kulturotwórcze od wizji głównonurtowej. Są to zjawiska, które obserwujemy na terenie naszej gminy, a szczegółowe przyjrzenie się im pozwoli na sprawniejszą organizację tychże działań. Do tego typu obserwacji należy stworzyć małą radę inicjatyw obywatelskich, którą będą tworzyli pracownicy DK. Rada powinna decydować o skali wsparcia dla poszczególnych osób lub podmiotów. Mowa tu głównie o wspieraniu działań o charakterze kulturalnym, artystycznym i kulturotwórczym.

3. Zasoby – wykorzystanie infrastruktury

Obecnie w zasobach lokalowych DK znajduje się:

- Budynek główny, ul. Słowackiego 1 - administracja, pracownie, sala widowiskowa, foyer, sale prób, magazyny, pom. lokalnych NGO działających w obrębie kultury, ogród oraz dzierżawiony parking.
- Brama Wolińska – Centrum Informacji Turystycznej, pomieszczenia zagospodarowane pod biura i siedziby lokalnych stow. magazyn zespołu Pieśni i Tańca „Ina” oraz biuro Goleniowskiego Centrum Wolontariatu,
- Pracownia modelarstwa okrętowego i plastikowego, ul. Szczecińska,
- Amfiteatr, ul. Zielona droga 9 – pracownia teatralna.
- Twierdza Design, ul. Dworcowa 1A – pomieszczenie dedykowane dla Hufca Goleniów, w przygotowaniu pomieszczenie pod pracownię muzyczną „Akademia Rocka”, archiwum, pom. biurowe z przeznaczeniem dla lokalnych NGO działających w obrębie kultury.
- Rampa Kultura, ul. Dworcowa 1A – pomieszczenia administracyjne, sala koncertowa i teatralna, magazyny, pracownia teatralna, kawiarnia, parking oraz niewielki teren zielony.

Wykorzystanie infrastruktury.

Aby usprawnić pracę DK należy dokonać weryfikacji użytkowania poszczególnych pomieszczeń i lokali zarządzanych bezpośrednio przez DK. Obecnie DK musi zmierzyć się z brakiem odpowiedniej ilości dedykowanych magazynów, które byłyby w stanie pomieścić zgromadzony majątek DK oraz lokalnych NGO czy grup nieformalnych. Jednym z rozwiązań może być ulokowanie na terenie magazynów technicznych w postaci kontenerów użytkowych. Dodatkowo należy dokonać analizy obecnego stanu majątku materialnego i usunąć elementy, które nie pozwalają na sprawne ich użytkowanie obecnie i/lub w przyszłości.

Infrastruktura powinna być otwarta i dostępna dla każdego mieszkańca jednakowo. Dlatego proponuję w foyer stworzyć codzienną galerię, która będzie co miesiąc zajmowała się innym

zagadnieniem z obszaru fotografii, rysunku, grafiki komputerowej, malarstwa, oraz pozostałych sztuk wizualnych.

Proponuję także spojrzeć na cały obiekt (główny budynek przy ul. Słowackiego 1) jako część ekosystemu miasta w wymiarze materialnym i metafizycznym. Ogród ulokowany za DK należy otworzyć i oddać go mieszkańcom, to samo dotyczy parkingu od strony ul. Młynarskiej. Tereny przylegające należy uporządkować i znaleźć współczesne rozwiązania współdzielenia przestrzeni miasta. Główne wejście do części administracyjnej powinno być zorientowane jednocześnie od strony ul. Słowackiego, i od ogrodu.

W mieście powstała także mała infrastruktura w Parku 750-lecia, została ona zaprojektowana jako scena plenerowa w formie małego amfiteatru, który będzie użytkowany w ramach działań planowanych przez DK w kolejnych latach. Jak wspomniałem powyżej, program będzie skupiał się na organizacji działań w przestrzeniach otwartych z wykorzystaniem elementów małej architektury.

Rampa Kultura i Twierdza Design to nowe miejsca na kulturalnej mapie naszego miasta, dlatego tak ważne jest spójne patrzanie na wszystkie elementy zarządzane przez DK. W tych przestrzeniach przewidujemy organizację: koncertów, wystaw, przedstawień teatralnych, konferencji o charakterze naukowym, spotkań itd. Sala jest zaprojektowana i dostosowana do większości wymogów riderowych.

Obecne działalności mieszczące się w pracowni modelarskiej oraz w Bramie Wolińskiej spełniają wszelkie oczekiwania lokalnej społeczności, dlatego zmiany w tym zakresie nie są na ten moment dyskutowane.

4. Działania programowe

Program Goleniowskiego Domu Kultury musi być czytelny i transparentny a jego elementy muszą odpowiadać oczekiwaniom odbiorcy i pracownikom. Obecnie DK jest organizatorem wielu cyklicznych imprez i warsztatów, które na pewno muszą pozostać w programie. Warto jednak dokonać weryfikacji działań impresaryjnych oraz imprez organizowanych przez podmioty zewnętrzne niewspółpracujące na co dzień z Goleniowskim Domem Kultury, a które wynajmują sale w celach komercyjnych. Przewiduje się stworzenie stanowiska pracy, które będzie odpowiadało za nadzór programowy wszystkich elementów składających się na działalność GDK. Sprawy programowe w najbliższym roku będą głównie rozwijane w obszarze zajęć edukacyjnych, gdyż sytuacja epidemiologiczna nie pozwala na racjonalne i bezpieczne podejmowanie decyzji w zakresie organizacji imprez. Wraz z rozwojem wyżej

wspomnianej sytuacji będzie następować weryfikacja planowanych wydarzeń.

5. Marketing

Obecnie marketing DK opiera się na konwencjonalnych rozwiązaniach, które zostały wypracowane w ostatnich latach przez dział promocji. W skład tych rozwiązań zalicza się stworzona broszura informacyjna „Kulturomaniak”, która jest opracowywana merytorycznie z Miejską i Powiatową Biblioteką oraz pozostałymi organizacjami zajmującymi się kulturą w mieście. Jest to narzędzie skuteczne, rozpoznawalne i doskonale opracowane, dlatego w kolejnych latach będzie ono nadal rozwijane. W skali miasta widoczność DK jest znacząca (plakaty, banery, „Kulturomaniak”), gorzej z promocją poza granicami Goleniowa, jest to bowiem teren do którego bardzo trudno dotrzeć z konwencjonalnymi rozwiązaniami. Stąd wniosek by w kolejnych latach skupić się bardziej na rozwoju promocji w sieci na portalach społecznościowych, przy pomocy strony WWW oraz z wykorzystaniem stron partnerów DK. Pomocna będzie koncepcja „marketing mix”, czyli kombinacja instrumentów marketingowych wprowadzonych przez E. Joreme McCarthy'ego.⁵ Wskazane jest bowiem by przyjmować nowoczesne mechanizmy marketingowe i rozwiązania rynkowe. Potrzeby współczesnego odbiorcy zmieniają się dynamicznie, tak samo jak instrumenty którymi operuje do pozyskiwania informacji o wydarzeniach, dlatego naszą odpowiedzią będzie stworzenie nowego systemu dotyczącego promocji DK i jego działań w sieci.⁶

W kolejnych latach przy wykorzystaniu nowych technologii powinny powstać zajęcia zajmujące się tematyką marketingu i promocji, jest to bardzo ważny dział, którego elementy to produkty kultury i sztuki. Kształtowanie młodych osób w tym zakresie pozwoli na rozwijanie umiejętności kreatywnych, ale także otworzy nową furtkę na lokalnym rynku pracy. Zajęcia powinny w prosty, przyjazny i artystyczny sposób zachęcać młodzież i dorosłych do podejmowania własnych działań z zakresu: identyfikacji wizualnej, marketingu, oceny jakości merytorycznej stron www, konstruowania rzetelnych i poprawnych komunikatów, rozumienia zagrożeń w sieci (np. odróżnianie rzetelnych informacji od fakenews).

⁵ Marketing w organizacjach kultury, - Anna Pluszyńska, Marcin Laberschek, PWN Warszawa 2020, s. 182-195.

⁶ Marketing w kulturze. Ukierunkowanie na rynek czy na produkt? - Łukasz Burkiewicz, Perspektywy kultury numer 11 (2/2014).

6. Struktura organizacyjna

Aktualnie obowiązująca struktura organizacyjna podzielona jest na trzy części:

- a) dział organizacji imprez i animacja społeczna,
- b) dział rozwoju umiejętności,
- c) dział administracji,

Dodatkowo zostaną wyodrębnione działy:

- d) dział promocji i marketingu,
- e) dział projektowy,

Dział organizacji imprez i animacji społecznej to komórka odpowiedzialna za wszelkiego rodzaju sprawy organizacyjne związane z wydarzeniami salowymi i plenerowymi pod kątem programowym, formalnym i technicznym. Jest to dział który musi blisko współpracować z pozostałymi działami Goleniowskiego Domu Kultury.

Dział rozwoju umiejętności to wszystkie elementy edukacyjne, które obecnie są skupione głównie w pracowniach własnych DK (pracownia plastyczna, pracownia modelarstwa, pracownia wokalne i muzyczne, pracownia teatralna itd.). Aby zróżnicować propozycję DK raz na kwartał będą organizowane zajęcia spoza stałej oferty DK (zajęcia fotograficzne, zajęcia ekologiczne, plener rzeźbiarski) dedykowane dla mieszkańców miasta i lokalnych artystów.

Dział administracji zawiera w sobie: kadry, księgowość, obsługę obiektu oraz Centrum Informacji Turystycznej. Obecnie nie planuje się zmian w tym zakresie.

Dział promocji i marketingu będzie odpowiadał za widoczność DK lokalnie. Na kolejne lata nie przewiduje się promocji poza Gminą Goleniów. Promowane szerzej będą jedynie wydarzenia i imprezy, które posiadają potencjał komercyjny. Do zadań należą: prowadzenie mediów społecznościowych GDK (Facebook, Instagram, YouTube), promocja wydarzeń i oferty edukacyjno-kulturalnej poprzez: plakaty, broszury („Kulturomaniak”), ulotki, banery, newsletter itd. Do tego działu będzie należało także myślenie o przestrzeni całego DK tak aby zachęcać mieszkańców do przebywania w DK. Istotnym elementem jest także dokumentacja pracy codziennej DK, dzięki temu (zdjęcia, filmy, rozmowy) zebrany materiał posłuży do dalszej promocji działań GDK.

Dział projektowy będzie odpowiadał za wspieranie podstawowych działań DK, poprzez pozyskiwanie wiedzy merytorycznej z zakresu organizacji czasu wolnego oraz organizacji wydarzeń kulturalnych. Dział ten będzie współpracował ze wszystkimi podmiotami, które wyrażą chęć, w zakresie pozyskiwania środków zewnętrznych, które będą mogły wesprzeć działalność Goleniowskiego Domu Kultury. Otwarcie działu nie powinno nastąpić później niż w sierpniu 2021.

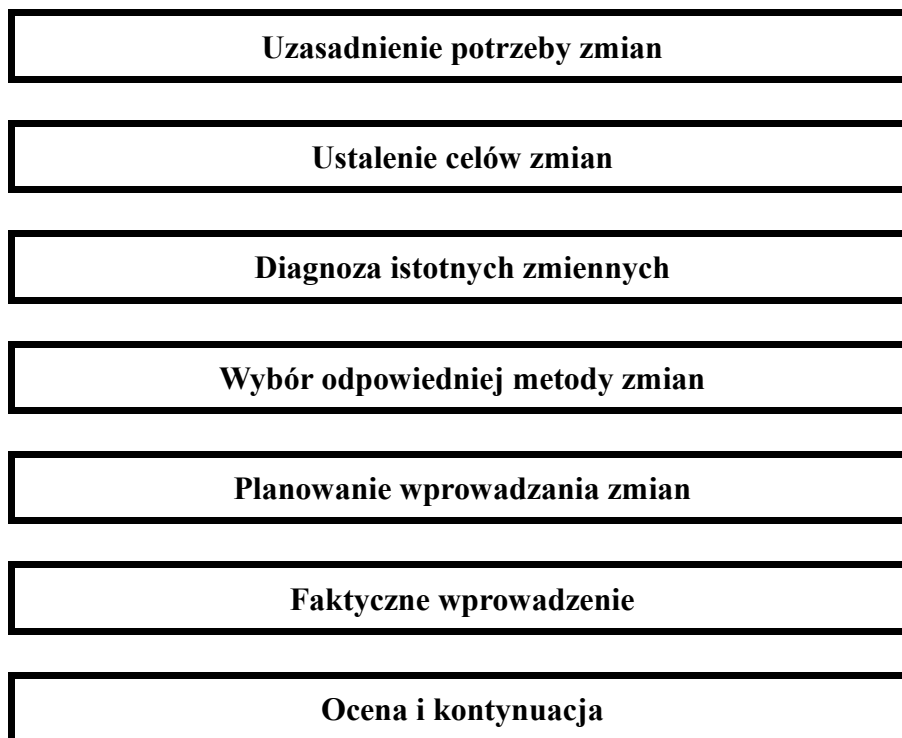
7. Zarządzanie i organizacja

Planuje się:

- kontynuację aktualnej gospodarki finansowej opartej o przepisy ustawowe i prawo lokalne,
- rozwój możliwości pozyskiwania środków zewnętrznych z różnego rodzaju źródeł (MKiDN, Urząd Marszałkowski, KARR, NCK, Instytut Muzyki i Tańca, Instytut Teatralny, fundusze Europejskie i inne),
- powołanie w DK rady inicjatyw obywatelskich,
- stworzenie struktury opartej na współpracy z lokalnymi NGO i grupami nieformalnymi,
- szczegółowa weryfikacja zakresu obowiązków i dostosowanie ich do aktualnych potrzeb,
- usprawnienie organizacji pracy przy użyciu podstawowych narzędzi komunikacyjnych i organizacyjnych,⁷
- omawianie działań programowych na zebraniach wszystkich pracowników merytorycznych (minimum 1 zebranie na miesiąc),
- planowanie działań w zespole działu imprez i animacji (minimum 1 zebranie na 2 tygodnie),
- planowanie promocji DK (zebranie co tydzień),
- organizacja pracy i zebrania pracownicze (weryfikacja co kwartał),
- zebrania dot. wprowadzanych zmian (w zależności od potrzeb),
- aktywne włączenie się dyrektora DK w zebrania i spotkania organizacyjne,

⁷ Kierowanie zmianami organizacyjnymi i innowacjami, - Ricky W. Griffin, PWN, Warszawa 2021,

Nowe elementy będą wprowadzane zgodnie z metodologią opracowaną przez Ricky W. Griffin'a⁸, tak aby były one zrozumiałe i skuteczne:

Podsumowanie

Działalność Goleniowskiego Domu Kultury w kolejnych latach będzie oparta o rozwój elementów związanych z edukacją nieformalną. Będzie to także czas kontynuacji działań wypracowanych przez poszczególne pracownice i zespoły. DK będzie wspierał działalność oddolną mieszkańców używając do tego narzędzi jakimi dysponuje. DK nie jest i nie powinien być traktowany jako konkurencja dla innych instytucji działających w mieście i gminie Goleniów, a sprawne nawiązanie współpracy może uzupełnić luki w programie kulturalnym miasta. Należy zwrócić uwagę na postępujące zmiany klimatyczne i środowiskowe, odpowiedzią będą nowe zajęcia z tego zakresu, jest to także zmiana w myśleniu o infrastrukturze i wykorzystaniu elementów zużywalnych przy pracy administracyjnej. DK powinien wspierać lokalną turystykę i nawiązać w tym celu kontakt ze stowarzyszeniami zajmującymi się historią Goleniowa i regionu. DK będzie dbał i promował dorobek kulturowy regionu.

⁸ Podstawy zarządzania organizacjami, - Ricky W. Griffin, PWN, Warszawa 2021,